

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра фінансів і банківської справи

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан економічного факультету

 /Сержанов В.В.
«02» червня 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МІЖНАРОДНІ РОЗРАХУНКИ ТА ВАЛЮТНІ ОПЕРАЦІЇ

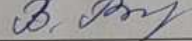
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	07 Управління і адміністрування
Спеціальність	072 Фінанси, банківська справа та страхування
Освітня програма	Фінанси і кредит
Статус дисципліни	Митна справа та оціночна діяльність
Мова навчання	вибіркова українська

Робоча програма навчальної дисципліни «Міжнародні розрахунки та валютні операції» для здобувачів вищої освіти галузі знань **07 Управління і адміністрування** спеціальності **072 Фінанси, банківська справа та страхування** освітніх програм **Фінанси і кредитна справа та оціночна діяльність**.

Розробник: Чубарь О.Г., доцент, к.е.н., доцент кафедри фінансів і банківської справи ДВНЗ «УжНУ»

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри фінансів і банківської справи

протокол № 11 від «20» травня 2021 р.

Завідувач кафедри фінансів і банківської справи Варцаба В.І.

Схвалено науково-методичною комісією економічного факультету протокол № 6 від «01» червня 2021 р.

Голова науково-методичної комісії Шуліко А.О.

© Чубарь О.Г.,

© ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 3	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 90	4	4
Кількість модулів – 1	Семестр:	
	8	9
Тижневих годин для денної форми навчання: 7 аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 3	Лекції	
	24	8
Вид підсумкового контролю: екзамен	Практичні (семінарські):	
	20	4
	Лабораторні:	
Форма підсумкового контролю: усно	-	-
	Самостійна робота:	
	46	78

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення дисципліни «**Міжнародні розрахунки та валютні операції**» формування у студентів комплексних теоретичних і прикладних знань з організації та проведення міжнародних розрахунків, банківського фінансування та кредитування зовнішньоторговельних угод, функціонування світових валютно-фінансових ринків і механізмів операцій на валютному ринку.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в ході професійної діяльності у галузі фінансів, банківської справи та страхування або у процесі навчання, що передбачає застосування окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності.

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК11. Здатність спілкуватися з представниками інших професій груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК12. Здатність працювати автономно.

ФК02. Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.

ФК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

ФК05. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку.

ФК07. Здатність складати та аналізувати фінансову звітність.

ФК08. Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «**Міжнародні розрахунки та валютні операції**» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП):

ОК 1.13 Мікроекономіка

ОК 1.14 Макроекономіка

ОК 2.5 Статистика

ОК 2.6 Банківська система

ОК 2.7 Гроші та кредит

ОК 2.8 Операції банків і небанківських фінансово-кредитних установ

ОК 2.14 Фінанси

ОК 2.15 Фінансовий ринок

ОК 2.16 Інвестування

ОК 2.21 Міжнародні фінанси

ВК 2.6. Міжнародний бізнес / Світова економіка

ВК 2.9. Основи митної справи / Основи ЗЕД

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «**Міжнародні розрахунки та валютні операції**», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Визначати особливості функціонування сучасних світових і національних фінансових систем та їх структури.	ПР03
Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.	ПР04
Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).	ПР05
Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування.	ПР07
Формувати і аналізувати фінансову звітність та правильно інтерпретувати отриману інформацію.	ПР09
Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.	ПР10
Володіти методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи та страхування.	ПР11
Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у фінансовій сфері діяльності.	ПР12
Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів	ПР14
Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.	ПР16

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «**Міжнародні розрахунки та валютні операції**»:

Очікувані результати навчання	Шифр ПРН
Визначати особливості функціонування сучасних світової та національної фінансових і валютних систем, їх структуру та проблематику розвитку.	ПР03
Знати та розуміти взаємозв'язки у механізмах функціонування державних фінансів, фінансів суб'єктів господарювання, фінансових, в тому числі, валютних ринків, банківської системи.	ПР04
Володіти методичним інструментарієм діагностики стану міжнародних розрахункових, кредитних і валютних операцій суб'єктів ЗЕД.	ПР05

Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання у сфері проведення міжнародних розрахунків і валютних операцій банками та суб'єктами підприємницької діяльності.	ПР07
Формувати і аналізувати фінансову/економічну звітність, правильно інтерпретувати отриману інформацію щодо застосування різних форм міжнародних розрахунків, проведення кредитних і валютних операцій.	ПР09
Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних щодо проведення міжнародних розрахунків, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових і валютних ринків.	ПР10
Володіти методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій у сфері міжнародних розрахункових і валютних операцій.	ПР11
Використовувати професійну аргументацію з питань міжнародних розрахунків і валютних операцій для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців.	ПР12
Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик механізмів забезпечення міжнародних розрахунків, кредитування суб'єктів ЗЕД та проведення ними валютних операцій.	ПР14
Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань з організації та проведення розрахункових, валютних та кредитних операцій у сфері ЗЕД, змістовно інтерпретувати отримані результати.	ПР16

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

- експрес-опитування;
- тестування;
- обговорення дискусійних питань;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- реферати;
- практичні (розрахункові) завдання;
- презентації та виступи на наукових заходах;
- інші види індивідуальних завдань;
- екзамен.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Оцінка знань, умінь та практичних навичок студентів з навчальної дисципліни «**Міжнародні розрахунки і валютні операції**» здійснюється відповідно до графіка:

Модуль	
Модульний контроль за змістовий модуль 1	Модульний контроль за змістовий модуль 2
Підсумковий контроль за модуль : екзамен	

Протягом семестру студенти вивчають один модуль з дисципліни. Модуль складається з двох змістових модулів. Загальна кількість балів за семестр з навчальної дисципліни становить від 0 до 100 балів і складає середнє арифметичне балів за змістові модулі, кожен із яких оцінюється від 0 до 100 балів. Модульний контроль складається з поточного контролю та модульного контрольного оцінювання.

Поточний контроль реалізовується шляхом оцінювання виконання практичних (розрахункових) завдань, виступів на семінарських заняттях, презентацій матеріалів індивідуальних досліджень, участі в обговоренні дискусійних питань, колоквиумів, тестування тощо.

Поточний контроль здійснюється за такими складовими:

- контроль систематичності та активності роботи студента протягом семестру;
- контроль самостійної роботи.

Оцінювання активності під час аудиторних занять

Систематичність та активність оцінюється за **5-ти бальною шкалою (0,1,2...5)**. Якщо студент відвідав менше 50 відсотків занять, то систематичність та активність його роботи оцінюється в 0 балів.

Оцінювання самостійної роботи

Виконання самостійної роботи студентів полягає в опануванні теоретичного матеріалу дисципліни та виконанні практичних (розрахункових) завдань. Як засоби контролю застосовуються такі форми: усне опитування, участь в обговоренні дискусійних питань, експрес-опитування, тестування, практичні (розрахункові) завдання. Практичні (розрахункові) завдання містять завдання, спрямовані на визначення рівня володіння студентом теоретичним матеріалом та відпрацювання ним практичного матеріалу з проведення валютних операцій.

Сумарна кількість балів за виконання самостійної роботи складає **45 балів** (див. табл.):

1. Усне опитування, тестування, участь в обговоренні дискусійних питань, реферати та презентації виконаних завдань і досліджень оцінюються у межах від **0 до 25 балів**.

2. Максимальна кількість балів за виконання практичного (розрахункового) завдання становить **20 балів**.

Студент, який має здобутки в науковій та дослідній роботі в межах навчальної дисципліни, має право бути звільненим від виконання передбачених робочою програмою видів самостійної роботи з отриманням додаткових балів, зокрема:

30 балів: призер предметної олімпіади, конкурсу наукових та студентських робіт міжнародного та всеукраїнського рівня, автор (співавтор) статті у фаховому виданні;

15 балів: призер предметної олімпіади, конкурсу наукових студентських робіт регіонального рівня, автор (співавтор) статті, тез;

5 балів: призер університетських предметних олімпіад, конкурсів наукових студентських робіт, учасник науково-практичних конференцій різних рівнів тощо.

Після виконання кожного змістового модуля (лекції та практичні заняття) здійснюється модульне контрольне оцінювання у вигляді письмової модульної контрольної роботи (МКР). Студенти, які не відвідували лекції або не в повному обсязі виконали практичні завдання, до модульного контрольного оцінювання (МКР) за змістовий модуль не допускаються.

Модульне контрольне оцінювання.

Після проходження програми змістового модулю у визначений деканатом термін проводиться модульне контрольне оцінювання шляхом виконання письмової модульної контрольної роботи, яка оцінюється у межах **від 0 до 50 балів**. Якщо з об'єктивних причин студент не виконав модульну контрольну роботу у визначений термін, то він має право за дозволом деканату пройти його протягом двох тижнів після виникнення заборгованості.

Підсумковий семестровий контроль.

Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі усного екзамену з навчальної дисципліни в обсязі навчального матеріалу, передбаченого робочою програмою навчальної дисципліни.

Студент, який у результаті проходження змістового модуля (модульне контрольне оцінювання та поточне оцінювання) отримав більше 60 балів, має право не складати екзамен з дисципліни. У такому випадку в заліково-екзаменаційну відомість заноситься загальна підсумкова оцінка. Якщо студент хоче покращити підсумкову оцінку за модуль із дисципліни, він повинен складати екзамен.

Студенти, підсумкова модульна оцінка яких становить 35-59 балів, зобов'язані складати екзамен з дисципліни. У разі, коли відповідь студента під час екзамену оцінена менш ніж 60 балів, він отримує незадовільну підсумкову оцінку.

Студент, який за результатами модульних контролів отримав оцінку «F» (0-34 бали), повинен до проведення підсумкового (семестрового) контролю покращити цю оцінку принаймні до показника FX (≥ 35 балів) під час чергування викладача на кафедрі. Без такого покращання він до підсумкового (семестрового) контролю не допускається.

Незалежно від того, чи студент складає екзамен у зв'язку з тим, що в нього підсумкова модульна оцінка незадовільна (35-59 балів), чи з метою підвищення позитивної оцінки, викладач виставляє студенту оцінку, керуючись виключно рівнем його знань, виявлених на екзамені, тобто, виходячи із 100 балів (результати поточного контролю не враховуються), але при цьому виставлена підсумкова (семестрова) оцінка не може бути нижчою за підсумкову модульну оцінку.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (змістовий модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота					Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	50	100
10	10	10	10	10		

T1, T2 ... – теми

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (змістовий модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота					Модульна контрольна робота	Сума
T6	T7	T8	T9	T10	50	100
10	10	10	10	10		

T6, T7 ... – теми

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

У визначений деканатом термін здійснюється модульне контрольне оцінювання у вигляді письмової роботи (МКР), яка оцінюється у межах від 0 до 50 балів.

До кожного варіанта модульної контрольної роботи №1 входять такі види завдань:

1. Дати відповідь на теоретичне питання (3 по 15 балів)
2. Вибрати правильну відповідь (5 по 1 балу).

До кожного варіанта модульної контрольної роботи №2 входять такі види завдань:

1. Дати відповідь на теоретичне питання (3 по 10 балів)
2. Розв'язати практичне завдання (1 по 10 балів)
3. Вибрати правильну відповідь (10 по 1 балу).

При оцінюванні модульної контрольної роботи враховується повнота та правильність виконаних завдань.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Незалежно від того, чи студент складає екзамен у зв'язку з тим, що в нього підсумкова модульна оцінка незадовільна (35-59 балів), чи з метою підвищення позитивної оцінки, екзамен відбувається в усній формі. У визначений деканатом термін здійснюється підсумковий контроль у вигляді усного екзамену, який оцінюється у межах **від 0 до 100 балів**, але при цьому виставлена підсумкова оцінка не може бути нижчою за підсумкову модульну оцінку. До кожного варіанта екзаменаційного білета входять такі види завдань:

1. Розкрити суть питання (2 по 20 балів)
2. Знайти правильну відповідь (10 по 3 бали)
3. Розв'язати практичне завдання (1 по 30 балів)

При виставленні оцінки на підсумковому екзамені враховується повнота і правильність виконаних завдань.

Екзамен оцінюється за 100-бальною шкалою, диференційованою шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалою ЄКТС.

Шкала оцінювання

Шкала ЄКТС	Диференційована шкала	Мін. бал -Макс. бал
A	відмінно	90-100
B	добре	82-89
C		74-81
D	задовільно	64-73
E		60-63
FХ	незадовільно	35-59
F		0-34

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Міжнародні розрахунки та роль банків в їх організації.

Вступ

Предмет і завдання курсу. Місце курсу в загальноекономічній підготовці спеціалістів.

Тема I. Загальні основи організації міжнародних розрахунків.

Сутність міжнародних розрахунків. Фактори, що впливають на стан міжнародних розрахунків. Способи платежу: платіж готівкою, авансовий платіж, платіж у кредит.

Роль національних і колективних валют, а також золота у міжнародних розрахунках. Еволюційне витіснення золота з міжнародних розрахунків, його роль у сучасному світі. Резервні валюти, колективні валюти та особливості їх застосування у міжнародних розрахунках.

Валютно-фінансові та платіжні умови зовнішньоекономічних угод: валюта ціни і спосіб визначення ціни; валюта платежу; умови розрахунків; форми розрахунків; банки, через які будуть здійснюватись міжнародні розрахунки.

Загальна характеристика ризиків у зовнішньоекономічній діяльності. Групи ризиків зовнішньоекономічної діяльності: ризик країни, банківський ризик, валютний ризик, ризик контрагента. Підходи до страхування та способи страхування валютних ризиків.

Тема II. Роль банків в організації міжнародних розрахунків.

Організація міжбанківських кореспондентських відносин. Оформлення кореспондентських відносин між банками. Рахунки «Лоро» та «Ностро». Система СВІФТ та головні сфери її діяльності.

Відкриття валютних рахунків комерційними уповноваженими банками. Види валютних рахунків та особливості їх відкриття в Україні. Купівля банками іноземної валюти для міжнародних розрахунків. Функціонування біржового та позабіржового(міжбанківського) валютних ринків. Формування банківського курсу продавця і курсу покупця. Регламентація операцій з купівлі-продажу валюти в Україні. Ліцензування валютних операцій.

Тема III. Умови поставок і документи в міжнародній торгівлі.

Характеристика зовнішньоторговельного контракту. Розділи зовнішньоторговельного контракту та їх зміст: предмет контракту, ціна і сума контракту, строки постачання товарів, якість товарів, пакування та маркування вантажу, умови платежу, здавання і приймання товарів, страхування, претензії, форс-мажорні обставини, арбітраж, юридична адреса сторін. Базисні умови поставок товарів (ІНКОТЕРМС-2000). Обов'язки покупців і продавців, що містяться у базисних умовах поставок.

Види документів, що використовуються при міжнародних поставках: комерційні, транспортні, страхові, фінансові. Спеціальна документація, що використовується в міжнародних розрахунках

Тема IV. Недокументарні форми міжнародних розрахунків.

Зміст і сутність міжнародних розрахунків, особливості їх використання. Документарні і недокументарні форми розрахунків.

Авансові платежі у міжнародних розрахунках та сфера їх використання. Особливості застосування авансових платежів Україною та її контрагентами. Платежі на відкритий рахунок, переваги та недоліки їх застосування для експортерів та імпортерів. Сутність та особливості банківського переказу як форми міжнародних розрахунків. Розрахунки з використанням чеків, пластикових карток, векселів.

Тема V. Документарні форми міжнародних розрахунків.

Форми міжнародних документарних розрахунків, їх характерні особливості та ознаки. Документарний акредитив: його особливості, фази, форми, відкриття та виконання. Інкасо як форма розрахунків, види та фази інкасо. Схеми розрахунків і їх учасники. Переваги і недоліки різних форм міжнародних розрахунків.

Змістовий модуль 2. Кредитування учасників міжнародних розрахунків. Валютні операції.

Тема VI. Кредитування учасників міжнародних розрахунків.

Міжнародний кредит як економічна категорія, його сутність, функції та необхідність у сучасній світовій економіці. Суб'єкти міжнародного кредиту.

Види і форми міжнародних кредитів, критерії його класифікації. Зовнішньоторговий кредит як найбільш традиційна форма міжнародного кредиту. Фірмовий (комерційний) кредит і його різновиди: вексельний кредит, кредит по відкритому рахунку. Банківське кредитування зовнішньоторгових операцій. Кредитування імпорту, кредитування експорту. Валютні і фінансові кредити. Експортні лізингові, факторингові, форфейтингові операції.

Тема VII. Банківська гарантія як інструмент забезпечення виконання зобов'язань у міжнародних розрахунках.

Загальні принципи та правові основи банківських гарантій. Дія банківських гарантій, процедура надання банківських гарантій. Типи та види банківських гарантій. Ризики, пов'язані з банківськими гарантіями.

Тема VIII. Міжбанківські депозитні та поточні конверсійні операції в іноземній валюті.

Загальні основи діяльності комерційних банків на валютних ринках. Види валютних операцій банків. Сутність та особливості функціонування міжбанківського ринку депозитних операцій в іноземній валюті. Валютування депозитних угод та формування процентних ставок на ринку міжбанківських депозитів в іноземній валюті.

Сутність, види та цілі конверсійних операцій з валютою. Валютні операції на умовах спот. Котирування валют, курси продавця і покупця, крос-курси. Валютна позиція банків.

Тема IX. Строкові операції на валютному ринку.

Сутність і цілі форвардних контрактів. Формування форвардного валютного курсу. Закриття та продовження форвардного валютного контракту.

Поняття валютних свопів та їх класифікація. Цілі використання угод своп.

Поняття фінансових ф'ючерсів та визначальні риси ф'ючерсних ринків. Біржова торгівля ф'ючерсними контрактами і система маржі.

Опціонні контракти, їх види, сторони та ціна виконання. Опціонні стратегії та хеджування опціонами.

Тема X. Управління ризиками, пов'язаними з валютними операціями.

Загальна характеристика ризиків. Класифікація банківських ризиків. Поняття валютного ризику та його види. Основні фактори, що визначають ризики в міжнародних валютно-кредитних і фінансових операціях. Валютний ризик як основний вид ризику, притаманний міжнародним валютно-кредитним і фінансовим операціям. Основні підходи щодо страхування валютних ризиків. Управління валютними ризиками комерційних банків.

Сутність і різновиди захисних застережень. Золоті – прямі і непрямі – застереження. Особливості, цілі та можливості їх застосування. Валютні та мультивалютні застереження, механізм та особливості їх застосування. Товарно-цінові та комбіновані застереження.

Сучасні методи страхування валютних ризиків (хеджування). Інструменти хеджування: форварди, ф'ючерси, угоди своп та опціони. Їх характеристика та особливості застосування з метою покриття валютних, кредитних і процентних ризиків.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п(с)	лаб	інд	с.р.		л	п(с)	лаб	інд	с.р.
Тема 1. Загальні основи організації міжнародних розрахунків (МР)	10	2	1	-	-	7	10	1	-	-	-	9
Тема 2. Роль банків у організації МР	8	2	1	-	-	5	10	-	-	-	-	10
Тема 3. Умови поставок і документи в міжнародній торгівлі.	10	2	2	-	-	6	10	-	-	-	-	10
Тема 4. Недокументарні форми міжнародних розрахунків.	10	2	2	-	-	6	10	1	1	-	-	8
Тема 5. Документарні форми міжнародних розрахунків.	10	4	2	-	-	4	10	2	1	-	-	7
МКР№1	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Модуль 1	50	12	10	-	-	28	50	4	2	-	-	44
Тема 6. Кредитування учасників міжнародних розрахунків.	6	2	2	-	-	2	6	1	1	-	-	4
Тема 7. Банківські гарантії у МР.	8	-	2	-	-	6	8	-	-	-	-	8
Тема 8. Міжбанківські депозитні та конверсійні операції в іноземній валюті	8	4	1	-	-	3	10	1	-	-	-	9
Тема 9. Строкові операції на валютному ринку	10	4	2	-	-	4	10	1	1	-	-	8
Тема 10. Управління ризиками, пов'язаними з валютними операціями.	6	2	1	-	-	3	6	1	-	-	-	5
МКР№2	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Модуль 2	40	12	10	-	-	18	40	4	2	-	-	34
Усього годин	90	24	20	-	-	46	90	8	4	-	-	78

6.3. Теми практичних (семінарських) занять

№ п/п	Тема і план	Обсяг у годинах по формах навчання	
		Денна	Заочна
1	Загальні основи організації міжнародних розрахунків. 1. Поняття і види міжнародних розрахунків. Способи платежів. 2. Роль національних, колективних валют і золота в міжнародних розрахунках. 3. Валютно-фінансові і платіжні умови зовнішньоекономічних угод. 4. Загальна характеристика ризиків у зовнішньоекономічній діяльності та способів їх усунення.	1	-
2	Роль банків в організації міжнародних розрахунків. 1. Міжбанківські кореспондентські відносини та система міжбанківських комунікацій. Система СВІФТ. 2. Відкриття та ведення валютних рахунків. 3. Купівля банками іноземної валюти для міжнародних розрахунків.	1	-
3	Умови поставок і документи в міжнародній торгівлі. 1. Характеристика зовнішньоторговельного контракту. 2. Умови поставок товарів. Базові умови поставок ІНКОТЕРМС. 3. Види документів при міжнародних поставках. Фінансові документи. 4. Комерційні документи. 5. Транспортні документи. 6. Страхові документи.	2	-
4	Недокументарні форми міжнародних розрахунків. 1. Особливості використання в міжнародній сфері основних форм розрахунків. Недокументарні розрахунки. 2. Характеристика авансових платежів. 3. Платежі по відкритому рахунку. 4. Банківський переказ. 5. Розрахунки з використанням чеків, пластикових карток, векселів.	2	1
5	Документарні форми міжнародних розрахунків. 1. Характеристика і фази документарного акредитива. 2. Форми та види акредитива. 3. Відкриття та виконання акредитива. 4. Інкасова форма розрахунків: види і фази інкасо.	2	1
	МКР1	2	
	Змістовий модуль 1	10	2
6	Кредитування учасників міжнародних розрахунків. 1. Роль кредиту в забезпеченні міжнародній торгівлі, його види і зв'язок з умовами платежу. 2. Види кредитування імпорту. 3. Кредитування експортних операцій. Експортний факторинг і форфейтинг.	2	1

7	Банківська гарантія як інструмент забезпечення виконання зобов'язань у міжнародних розрахунках. 1. Характеристика банківських гарантій як інструменту забезпечення виконання зобов'язань у міжнародних розрахунках. 2. Особливості видачі та використання банківських гарантій. 3. Класифікація банківських гарантій.	2	-
8	Міжбанківські депозитні та поточні конверсійні операції в іноземній валюті. 1. Сутність міжбанківського ринку депозитних операцій в іноземній валюті. 2. Процентні ставки на ринку міжбанківських депозитів в іноземній валюті. 3. Котирування процентних ставок і депозитна позиція в іноземній валюті. 4. Характеристика ринку євровалюти. 5. Суть, види і цілі конверсійних операцій з іноземною валютою. 6. Валютні операції на умовах спот. Котирування валют. 7. Валютна позиція банку.	1	-
9	Строкові операції на валютному ринку. 1. Суть і цілі форвардних валютних контрактів. 2. Формування форвардного валютного курсу. 3. Поняття валютних свопів, їх класифікація та використання. 4. Поняття фінансових ф'ючерсів та визначальні риси ф'ючерсних ринків. 5. Зміст і цілі укладання опціонних контрактів.	2	1
10	Управління валютними ризиками. 1. Сутність і види валютних ризиків. 2. Управління валютними ризиками.	1	-
	МКР 2	2	
	Змістовий модуль 2	10	2
	Разом	20	4

6.4. Самостійна робота

№ п/п	Тема і план	Обсяг у годинах по формах навчання	
		Денна	Заочна
1	Загальні основи організації міжнародних розрахунків. 1. Поняття і види міжнародних розрахунків. Способи платежів. 2. Роль національних, колективних валют і золота в міжнародних розрахунках. 3. Валютно-фінансові і платіжні умови зовнішньоекономічних угод. 4. Загальна характеристика ризиків у зовнішньоекономічній діяльності та способів їх усунення.	7	9
2	Роль банків в організації міжнародних розрахунків. 1. Міжбанківські кореспондентські відносини та система міжбанківських комунікацій. Система СВІФТ.	5	10

	2.Відкриття та ведення валютних рахунків. 3.Купівля банками іноземної валюти для міжнародних розрахунків.		
3	Умови поставок і документи в міжнародній торгівлі. 1.Характеристика зовнішньоторговельного контракту. 2.Умови поставок товарів. Базові умови поставок ІНКОТЕРМС. 3.Види документів при міжнародних поставках. Фінансові документи. 4. Комерційні документи. 5.Транспортні документи. 6.Страхові документи.	6	10
4	Недокументарні форми міжнародних розрахунків. 1.Особливості використання в міжнародній сфері основних форм розрахунків. Недокументарні розрахунки. 2.Характеристика авансових платежів. 3.Платежі по відкритому рахунку. 4.Банківський переказ. 5.Розрахунки з використанням чеків, пластикових карток, векселів.	6	8
5	Документарні форми міжнародних розрахунків. 1.Характеристика і фази документарного акредитива. 2.Форми та види акредитива. 3.Відкриття та виконання акредитива. 4.Інкасова форма розрахунків: види і фази інкасо.	4	7
	Змістовий модуль 1	28	44
6	Кредитування учасників міжнародних розрахунків. 1.Роль кредиту в забезпеченні міжнародній торгівлі, його види і зв'язок з умовами платежу. 2.Види кредитування імпорту. 3.Кредитування експортних операцій. 4.Експортний факторинг і форфейтинг.	2	4
7	Банківська гарантія як інструмент забезпечення виконання зобов'язань у міжнародних розрахунках. 1.Характеристика банківських гарантій як інструменту забезпечення виконання зобов'язань у міжнародних розрахунках. 2.Особливості видачі та використання банківських гарантій. 3.Класифікація банківських гарантій.	6	8
8	Міжбанківські депозитні та поточні конверсійні операції в іноземній валюті. 1.Сутність міжбанківського ринку депозитних операцій в іноземній валюті. 2.Процентні ставки на ринку міжбанківських депозитів в іноземній валюті. 3.Котирування процентних ставок і депозитна позиція в іноземній валюті. 4.Характеристика ринку євровалюти. 5.Суть, види і цілі конверсійних операцій з іноземною валютою. 6.Валютні операції на умовах спот. Котирування валют. 7.Валютна позиція банку.	3	9

9	Строкові операції на валютному ринку. 1. Суть і цілі форвардних валютних контрактів. 2. Формування форвардного валютного курсу. 3. Поняття валютних свопів, їх класифікація та використання. 4. Поняття фінансових ф'ючерсів та визначальні риси ф'ючерсних ринків. 5. Зміст і цілі укладання опціонних контрактів.	4	8
10	Управління ризиками, пов'язаними з валютними. 1. Сутність і види валютних ризиків. 2. Управління валютними ризиками.	3	5
	Модуль 2	18	34
	Разом	46	78

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна «**Міжнародні розрахунки та валютні операції**»:

- Комп'ютерний клас з базовим системним програмним забезпеченням та необмеженим відкритим доступом до Інтернет-мережі;
- Комплект мультимедійного обладнання;
- Навчальна платформа Moodle.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Бурковська А. В. Міжнародні кредитно-розрахункові та валютні операції в сучасних умовах [текст] навч. посіб. / А. В. Бурковська, Т. І. Лункіна – К. : «Центр учбової літератури», 2014. – 208 с.
2. Дорошенко Г. О. Міжнародні розрахунки і валютні операції [Текст] : навч. посіб. : для студ. вищ. навч. закл. / Дорошенко Г. О., Дорошенко Н. О. ; Харк. ін-т фінансів Укр. держ. ун-ту фінансів та міжнар. торгівлі. - Х. : НТМТ, 2013. - 211 с.
3. Івасів Б.С. Міжнародні розрахунки та валютні операції: навч. посіб. / Б.С. Івасів, Л.М. Прийдун, В.Я. Рудан. — Тернопіль: Вектор, 2013. —572 с.
4. Івасів Б.С., Комар В.В. Міжнародні розрахунки та валютні операції [Текст]: Навчально-методичний посібник для студентів денної та заочно- дистанційної форм навчання — Тернопіль: ТАНГ, 2011. — 208 с.
5. Міжнародні кредитно-розрахункові та валютні операції: навчальний посібник / Л.Л. Носач, К.Ю. Величко, О.І. Печенка,, Ж.С. Зосимова, Н.А. Сокол – Харків: Видавництво «Форт», 2016. – 240 с.
http://elib.hduht.edu.ua/bitstream/123456789/1450/1/%D0%9F%D0%9E%D0%A1%D0%98%D0%91%D0%9D%D0%98%D0%9A%20_2016.pdf.
6. Міжнародні фінанси: навч. посіб. 5-те вид. перероб. та доп./ за ред. Козака Ю.Г. – Київ – Катовіце.: Центр учбової літератури, 2014. – 348 с.

ДОПОМІЖНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Бойцун Н.Є., Стукало Н.В. Міжнародні фінанси: Навч. Посібник. – 2-ге видання. – К.: ВД «Професіонал», 2005.
2. Боринець С.Я. Міжнародні валютно-фінансові відносини: Підручник. – К.: Т-во «Знання», 1999.

3. Гроші та кредит: Підручник. – 4-те вид., перероб. і доп. / М.І. Савлук, А.М. Мороз, І.М. Лазепко та ін.; За заг. ред. М.І. Савлука. – К.: КНЕУ, 2006. – 744 с.
4. Международные валютно-кредитные и финансовые отношения [Текст]: Учебник / Под ред. Л.Н. Красавиной. - М.: Финансы и статистика, 2006. - 608 с.
5. Міжнародна економіка [Білоцерківець В. В., Завгородня О. О., Лебедева В. К. та ін.]; [підручник] / за ред. А. О. Задой, В. М. Тарасевича. — К.: Центр учбової літератури, 2012. – 416 с.
6. Міжнародні розрахунки та валютні операції: Навч. посібник / О.І. Береславська, О.М. Наконечний, М.Г. Пясецька та ін.; За заг. ред. М.І. Савлука. – К.: КНЕУ, 2002.
7. Міжнародні фінанси [Д'яконова І.І., Макаренко М.І. та ін.]; [навч. посібник]. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 548 с.
8. Міжнародні фінанси: Підручник / За ред. О.І. Рогача. – К.: „Либідь”, 2003. – 784с.
9. Найман Э. Малая энциклопедия трейдера / Эрик Л. Найман. – 7-е изд. – М.: Альпина Бизнес Букс, 2006. – 403 с.
10. Руденко Л.В. Міжнародні кредитно-розрахункові і валютні операції: Підручник. – Київ: ЦУЛ, 2003. – 616 с.
11. Чиж Н. М. Міжнародні розрахунки і валютні операції [Текст] : навч. посіб. / Н. М. Чиж, Т. В. Божидарнік ; Луц. нац. техн. ун-т. - Луцьк : РВВ ЛНТУ, 2010. - 435 с.
12. Шаповалова, В. М. Міжнародні розрахунки та валютні операції [Текст] : [посіб. для студ. вищ. навч. закл.] / Шаповалова В. М., Кузьменко Л. В., Покотилова В. І. - Херсон : [Вишемирський В. С.], 2009. - 232 с.
13. Шевчук І. М. Міжнародні розрахунки і валютні операції [Текст]: Навч.-метод. посібник / Укоопспілка; Львівська комерційна академія. – Л. : Видавництво Львівської комерційної академії, 2004. – 148с.
14. Шемет Т.С. Міжнародні розрахунки та валютні операції: навч. посібн. / Т.С. Шемет, А.М. Коряк, О.М. Діба; за аг. ред. к.е.н., доц. Т.С.Шемет. – К.: КНЕУ, 2009. – 348 [4]с.
15. Шило В.П., Васькова В.Н. Організація міжнародних банківських операцій: Навч. посіб. – К.: «Видавничий дім «Професіонал», 2008. – 224 с.
16. Шило В.П., Доровська С.С., Ільїна С.Б., Іванова Н.С. Міжнародні фінанси: Теоретично-практичний посібник. – К.: Кондор, 2010. – 346 с.
17. Яншина А. М. Міжнародні кредитно-розрахункові і валютні операції [Електронний ресурс] / А. М. Яншина ; Відкритий міжнародний університет розвитку людини „Україна”. Інститут Економіки і Менеджменту. - К. : [б. в.], 2010. - 44 с.

НОРМАТИВНІ ДЖЕРЕЛА ТА ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ:

1. Закон України «Про банки і банківську діяльність» від 07.12.2000р., за №2121-III.
2. Закон України «Про валюту та валютні операції» 21 червня 2018 року № 2473-VIII
3. Про затвердження Інструкції про порядок відкриття і закриття рахунків клієнтів банків та кореспондентських рахунків банків - резидентів і нерезидентів: постанова Правління НБУ від 12.11.2003 № 492. / Верховна Рада України. – Офіційний текст. – Режим доступу до постанови: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z1172-03>.
4. Інструкція про порядок регулювання діяльності банків в Україні: постанова Правління НБУ від 28.08.2001 № 368 / Верховна Рада України. Офіційний текст. – Режим доступу до постанови: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0841-01>
5. Міжнародні правила по тлумаченню термінів «Інкотермс - 2000». Публікація міжнародної торговельної палати № 560. (Правила Інкотермс 2010, від 01.01.2011)
6. ПОЛОЖЕННЯ Про порядок здійснення банками операцій за акредитивами, затверджене Постановою Правління НБУ 03.12.2003 № 514 (у редакції постанови

- Правління НБУ від 11.04.2018 № 38). Режим доступу:
<http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1213-03>
7. Про переміщення готівки і банківських металів через митний кордон України: постанова Правління НБУ від 27.05.2008 N 148. Режим доступу до постанови <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0520-08>
 8. Уніфіковані звичаї та правила по документарному акредитиву (UCP № 600) [Електронний ресурс] : правила, затверджені Міжнародною торгівельною палатою від 01.01.2007 № 600.
 9. Уніфіковані правила для гарантій за вимогою. Публікація Міжнародної торговельної палати за № 458 (ред. 1992р.).
 10. Уніфіковані правила по інкасо. Публікація Міжнародної торговельної палати за № 522 (ред. 1995р.).
 11. Вісник Національного банку України. <https://bank.gov.ua/news/all/visnik-natsionalnogo-banku-ukrayini>.
 12. Сайт Асоціації українських банків: www.aub.org.ua.
 13. Сайт НБУ: www.bank.gov.ua.
 14. Сайт Європейського центрального банку: www.ecb.int.
 15. Сайт Міжнародного валютного фонду: www.imf.org.
 16. Сайт Верховної Ради України: www.rada.gov.ua
 17. Сайт Українського національного комітету Міжнародної Торгової Палати: <http://iccua.org/>